

## **Peqqussutissatut siunnersuummut nassuiaatit**

### **Nalinginnaasumik nassuiaatit**

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat maanna atuuttoq 2003-mi inatsisartut upernaakkut ataatsimiinneranni akuersissutigineqarpoq. Inatsisartut peqqussutaata kommunini atorineqarnerata takutippaa arlalialunnguanik amigaateqartoqartoq allannguutitut siunnersuutikkut matumuuna iluarsiiviginiarneqartunik.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik siunnersuutip matuma siullertut siunertaraa meeqqap inuusuttulluunniit tassanngaannartumik misissuiffigineqarnissaanik, angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaanik inissinneqarnerataluunniit attatiinnarneqarnissaanik pisariaqartitsisoqartillugu siulittaasup aalajangiisinnaaneranut tunngavissarititanik erseqqissaanissaq.

Aammattaaq tassanngaannartumik inissiisoqartillugu illersorteqarnissamik neqerooruteqartarnissap oqaaseqarsinnaatitaanerullu sanioqqunneqarnissaa tulluernerpaavoq, tamanna inissiinermi pisunut naleqqiullugu pisariaqartutut nalilerneqarpat. Aammattaaq tulluernerpaavoq tassanngaannartumik inissiisoqartillugu tamatuma kingorna iliuuseqarnissamut pilersaarusiortoqassasoq, tassanngaannartumik inissiinermi iliuusissanik pilersaarusiortoqassasoq utaqqissunneqarsinnaasannngimmat. Tamakku tamarmik aalajangiisoqannginnerani piffissani kommunalbestyrelsip katersuutsinneqarsinnaannginnerani kommunip tassanngaannartumik inissiinissamik periarfissaqarnissaa pillugu.

Aammattaaq angerlartitsinermit atatillugu qulakkeerneqartariaqarpoq siulittaasup aalajangiineratigut pinngitsaaliilluni inissiinerup attatiinnarneqarnissaanut periarfissaqarnissaa, taamaalilluni kommuni qisuariarnissamut periarfissaqartinnagu piffissani "equngasuni" angajoqqaat meeqqamik tigusissaanut piomasqaateqarsinnaaqqunagit.

Maannakkut akiliutigineqartartup suut matussusernarnerai nalornissutigineqarpoq, taamaattumik inatsisartut peqqussutaanni § 25-imi akiliutigineqartartoq pillugu nalunaarusiornikkut aalajangersaanissamik piginnaatitsissutip ilanngunneqarnissaa Naalakkersuisut siunnersuutigaat.

Inatsisartut peqqussutaanni § 35-imi piginnaatitsinissamik aalajangersagaq Naalackersuisut aamma siunnersuutigaat, taamaalilluni ornittakkanut erseqqinnerusunik malittarisassiortoqarsinnaalissammat.

2003-imi upernaakkut tapiiffigineqannginneq pillugu ornittakkap ataatsip Inatsisartut Ombudsmandeqarfianut saaffiginninneranut atatillugu Ombudsmandeqarfiup ornittakkanut aningaasalersuinissamut periarfissat misissuiffigalugit aallartitsivoq.

§ 37, imm. 3-imi aalajangerneqarsimavoq Naalackersuisut tapiissuteqarsinnaasut. Siunertarineqarsimanngisaannarpoq Naalackersuisut taamatut oqartussaaffilerneqassasut, taamatut oqartussaaffeqarneq Inatsisartuniimmat. Taamaattoq Inatsisartut taamatut periarfissaqartuaannarput, taamaattumillu aalajangersagaq pisariaqarani.

Tamanna tunngavigalugu Naalackersuisut siunnersuutigaat aalajangersagaq atorunnaassasoq.

*Aningaasaqarnikkut kingunerisassat.*

Allannguutissatut siunnersuut aningaasaqarnikkut kinguneqassanngilaq, tassanngaannartumik inissiinermi inatsisitigut tunngavissap erseqqissaaneqarnera aamma akiliutigineqartartoq pillugu erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut kiisalu misiliutitut suliniutinut malittarisassiornissamut piginnaatitsissut taamaallat pineqarmata.

*Allaffissornikkut kingunerisassat.*

Siunnersuut allaffissornikkut kinguneqassanngilaq.

*Avatangiisinut pinngortitamullu kingunerisassat*

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu kinguneqassanngilaq

*Innuttaasunut allaffissornikkut kingunerisassat*

Siunnersuut innuttaasunut allaffissornikkut kinguneqassanngilaq

*Naalagaaffeqatigiinnermut Namminersornermullu pissutsit*

Siunnersuut Naalagaaffeqatigiinnermut Namminersornermullu pissutsinut attuissanngilaq

## *Tusarniaaneq*

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu inatsisartut peqqussutaata allannguuteqarnissaanik siunnersuut KANUKOKA-mut kommuninut tusarniaanissamik qinnuigineqarluni, SIK-mut, IMAK-imut, PIP-imut, Peqqinnissaq pillugu Kattuffinnut, Grønlands arbejds giverforening-imut, PPR-imut, ISI-mut, Perorsaasungorniat Ilinniarfiannut, angajoqqaarsiat peqatigiiffiannut, angajoqqaat innarluutilinnik meerallit peqatigiiffiannut, Nunanut allanut pisortaqarfimmut, Nunami namminermi pissutsinut allaffimmut, Aningaasaqarnermut pisortaqarfimmut, Akileraartarnermut pisortaqarfimmut, Ineqarnermut Attaveqarnermullu pisortaqarfimmut, Peqqissutsimut pisortaqarfimmut, Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Pisortaqarfimmut, Avatangiisinut Pinngortitamullu pisortaqarfimmut, Aatsitassanut Ikummatissanullu pisortaqarfimmut kiisalu Ilaqutariinnermi pisortaqarfiup iluani tusarniaassutigineqarsimavoq.

Tusarniaanermi akissutit naleqquttut siunnersuummut ilanngunneqarput, taamatullu tusarniaasimaneq pillugu allakkialiortoqarluni.

Tusarniaaneq pillugu allakkiaq Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamut ingerlanneqassaaq.

## **Aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit.**

### *§ 1-imut*

#### *Nr. 1-imut*

Ilanngussisoqarpoq erseqqissarniarlugu § 10 a naapertorlugu utaqqiisaagallartumik aalajangii-nermi oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit ataatsimiititaannit oqaaseqartitsisoqqaartariaqanngitsoq.

#### *Nr. 2-imut*

Siulittaasup aalajangiineratigut tassanngaannartumik inissiisimaneq pillugu naammagittaalliummut Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfik 2004-imi januaarip qaammataani tunngaviatigut aalajangiisimavoq. Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersoq tunngavigalugu isumaginninnermut ataatsimiititaliami siulittaasup aalajangiineratigut meeraq tassanngaannartumik pinngitsaaliissummik kommunip arsaarinnissutigisimavaa. Taamaakkaluortoq qulaani taaneqartup aalajangiivigineqarneranut atatillugu Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfik isumaqarpoq meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu inatsisartut peqqussutaanni toqqaannartumik tunngavissaqartinnagu

pinngitsaaliissummik arsaarinninnissaq pillugu ataatsimiititaliap siulittaasuata aalajangiinera inatsisinik unioq-qutitsinerusq.

Meeqqanik inuusuttunillu angerlarsimaffiup avataanut tassanngaannartumik inissiisoqartillugu tamanna kommunalbestyrelsimit isumaqatigiissutigineqaqaaranilu aaqqissuunneqaqaarsimaneq ajorpoq. Tassanngaannartumik inissiinerit pisinnaapput meeqqap imaluunniit inuusuttup peqqissusaata imaluunniit ineriartornerata ilungersunartumik ajoquserneqarsinnaanera ulorianartorsiorpat, meeraq annikilliorpat, aamma meeraq qanitamini avatagiisiminit persuttagaanermik imaluunniit allatigut ilungersunartumik innarlerneqarnermik atugaqartinneqapat, imaluunniit meeraq inuusuttorluunniit unnuakkut isumassortiminit paarineqarsinnaanani isumagineqarsinnaananilu silaannarmiippat. Tassanngaannartumik inissiisoqarsinnaavoq meeqqamut imaluunniit inuusuttumut ulluinnarni isumaginnittoq napparsimalerpat, toqukkut qimaguppat imaluunniit assigisaanik tassanngaannartumik pisoqarpat.

Siunnersuummi takuneqarsinnaavoq siulittaasoq aalajangiisinnaasoq tassanngaannartumik:

- Meeqqap inuusuttulluunniit misissorneqarnissaa pisariaqalertillugu,
- meeqqap inuusuttulluunniit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaa pisariaqalertillugu, aammalu
- angerlartitsinermut atatillugu, angajoqqaat piffissani "eqqungasuni" meeqqap inuusuttulluunniit tignissaanik kissaateqarpata tamatuma meeqqap pisariaqartitaanut naapertuuttuuneranik naliliinissamut kommuni periarfissaqartinnagu inissiinerup attatiinnarnissaa periarfissaqartitaassalluni.

#### *Nr. 3-imut*

Naalackersuisut erseqqissaatigissallugu pingaartippaat peqqussummi § 11, imm. 1-imi aamma imm. 2-imi aalajangersagaq atuuttoq utaqqiisaagallartumik aalajangiisoqartillugu tamanna pisariaqarsorineqarpat sanioqqunneqarsinnaasoq. Utaqqiisaagallartumik aalajangiisoqarnerani angajoqqaatut oqartussaassuseqartup pisinnaatitaaffii § 12-mi takuneqarsinnaapput.

#### *Nr. 4-imut*

§ 12-ip allannguuteqartinnerani angajoqqaatut oqartussaassuseqartup pisinnaatitaaffii qularnaariffiginiarneqarput, pissutigalugu tunngavigisaq allaganngorlugu aammalu pineqartup pisinnaatitaaffinik ilitersuineq, aamma akuersisitseqqaarani inissiinissamik aalajangiinerni tulluarnepaammat.

#### *Nr. 5-imut*

Siunnersuummi § 10 a-imi tassanngaannartumik inissiinermi il.il. utaqqiisaagallartumik aalajangiinissaanik aalajangersakkamik ilanngussinissamik siunnersuutigineqartoq naapertorlugu tassanngaannartumik inissiisoqartillugu naatsumik inissiinerup siunertaa allaaserineqassaaq, tamatumani meeraq ullualunnguit qaangiunneranni angerlartinneqassangaluarpalluunniit. Meeqqamik tassanngaannartumik inissiisaqattaartoqarsimatillugu iliuusissanik pilersaarusiakkut erseqqinnerulissaaq meeqqamut/ilaqutariinnut suliniutinik aallartitsisoqartariaqartoq, taamaalilluni ajornartorsiutit annertusiartornissaat pinaveersaartinneqarsinnaassammat.

Iliuusissanik pilersaarusiak suliarineqarnerini ilaqutariit meerarlu peqataatinneqassapput. Kommunalbestyrelsip suliamut immikkut ittumik ilisimasaqarnini tunngavigalugu suliniutissanik naliliissapput aammalu iliuusissanik pilersaarusiortutik, kiisalu iliuusissanik pilersaarusiortoqarnissaa kommunip akisussaaffigivaa.

#### *Nr. 6-imut*

Naalackersuisut paasilersimavaat oqaaseq "sumiginnagaasimasunut" kalaallisoortaani amigaataasoq kukkunerlu matumuuna allannguuteqartitsinissamik siunnersuutikkut aaqinneqarnissaa kissaatigalugu.

§ 18, imm. 1-imi peqqussutip kalaallisoortaani atuuttumi oqaaseqatigiit imaapput:

"Ilaqutariit inuussutissarsiutigalugu paarsisartut tassaapput ilaqutariit paarsisartut, meeqqanut inuussuttunullu annertuumik eqqarsartaatsimikkut ajoquserneqarsimasunut imaluunniit meeqqanut inuussuttunullu annertuumik timimikkut eqqarsartaatsimikkulluunniit innarluutilinnut isumaginninnissamut immikkut tunngavissiisumik isumaginninnikkut sullissinissamut ilinniakkamik tunuliaqutallit assigisaanilluunniit inuussutissarsiornermi misilittagallit."

Tamatuma allanngortinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq siunissami oqaaseqatigiit imaattunngorlugit:

*"Ilaqutariit inuussutissarsiutigalugu paarsisartut tassaapput ilaqutariit paarsisartut, meeqqanut inuussuttunullu eqqarsartaatsimikkut annertuumik ajoquserneqarsimasunut **sumiginnagaasimasunullu** imaluunniit meeqqanut inuussuttunullu timimikkut eqqarsartaatsimikkulluunniit annertuumik innarluutilinnut isumaginninnissamut immikkut tunngavissiisumik isumaginninnikkut sullissinissamut ilinniakkamik tunuliaqutallit assigisaanilluunniit inuussutissarsiornermi misilittagallit. "*

#### *Nr. 7-imut*

Inatsisartut peqqussutaanni § 25-mi akiliutissaq pillugu nalunaarutitut ilusilinnik aalajangersaanissamut piginnaatitsissut amigaataavoq.

Ulloq unnuarlu paaqqinniffiit ingerlanneqarnerat 100%-imik kommuninik suliassaavoq/nammatassaavoq, taamaattoq Naalakkersuisut kommunit sinnerlugit tamanna allaffissornikkut ingerlappaat. Ukiuni kingullerni ulloq unnuarlu paaqqinniffeqarnermi suleriaasiusimavoq ukiumut tullermut aningaasaqarnermut ukiorititaasumut aningaasartuutissatut missingersuutit 50%-iat kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit 50%-imik annikillinerisigut aammalu ukiumut tullermut aningaasaqarnermut ukiorititaasumut aningaasartuutissatut mis-singersuutit 50%-iat kommunit inissiisuusut akiliutissaannik akiliisitsiniaanikkut matussuserneqartarlutik. Taamaalillutik aningaasartuutit ulloq unnuarlu paaqqinniffeqarnerup ingerlanneqarneranut tunngassuteqartut tamakkiisumik kommunit qaqugumulluunniit matussuserartussaavaat. Tamaattumik Naalakkersuisut naapertuunnerpaatippaat, kommunit akiliutissaannut aningaasartuutit suut ilaanersut Naalakkersuisut nalunaarusiornikkut aalajangersaa-sinnaappata.

*Nr. 8-imut*

Inatsisartut peqqussutaanni § 35-mi piginnaatitsinermut aalajangersakkamik Naalakkersuisut amigaateqarput, taamaalilluni misileraanerit aammalu meeqqanut inuusuttunullu isumaginninnikkut perorsaanerimi neqeroorutit immikkut ittut pillugit najoqqutarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasinnaasoqarniassamat.

Misileraanerit aammalu meeqqanut inuusuttunullu isumaginninnikkut perorsaanerimi neqeroo-rutit immikkut ittut Naalakkersuisut akuerisussaavaat. Ullumikkut ornittakkanik paaqqinnittarfinnillu imminnut pigisunik peqarpoq isumaginninnikkut perorsaanerimi immikkut siunertaqartunik, misileraanerilli isumaginninnikkullu peroarsaanerimi neqeroorutit qanoq ittut akuerisassanngorlugit qinnutigineqarsinnaanerinit killiliinissaq pisariaqartinneqarpoq. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamat Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut.

*Nr. 9-imut*

2003-mi upernaakkut tapiissutisisimanninneq pillugu Inatsisartut Ombudsmandiannut naammagittaalliummut aalajangersimasumut atatillugu ornittakkat aningaasalersorneqarnissaannut periarfissanik Ombudsmandi misissuilerpoq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-imeersumi § 37 imm. 3-mi allassimavoq paaqqinnittarfiit sananerinit ingerlatinnerinullu aningaasartuutinit Naalakkersuisut tapiissuteqarsinnaasut. Siunertaasimannngisaannarpoq Inatsisartut kisimik oqartussaaffiannut taamatumut Naalakkersuisut oqartussaaffilerneqarnissaat. Taamaakkaluartoq Inatsisartut tamanna periarfissariauannarpaat, taamaattumillu aalajangersagaq pisariaqarani.

Ornittakkamit naammagittaalliuutip misissorneqarneranut atatillugu periarfissaq siulleq atorlugu aalajangersagaq peerneqassasoq Naalakkersuisut Inatsisartut Ombudsmandiannut nalunaaruteqarput.

Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut siunnersuutigaat aalajangersagaq atorunnaarsinneqassasoq.

*Nr. 10-imut*

Siunnersuummi § 1, nr. 1-imi tassanngaannartumik inissiinermi il.il. siulittaasup aalajangii-nissaanik aalajangersakkamik ilanngussinissamik siunnersuutigineqartup kingunerisaanik naammagittaalliuuteqarnissamut periarfissat pillugit aalajangersagaq allanngortinneqarpoq, taamaalilluni aalajangersagaq taanna tunngavigalugu aalajangerneqartut naammagittaalliuutigineqarnissaannut periarfissiisoqarluni.

*Til § 2*

Allannguutit 1. januar 2005-imi atuutilernissaat siunnersuutigineqarpoq.